

עת"א 16436/01/21 - ניר ערוסי נגד מפקד מחוז מרז בשרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16436-01-21 ערוסי נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת מרים ליפשיץ-פריבס
עותר ניר ערוסי ע"י ב"כ עו"ד שאול עזרא
נגד משיב מפקד מחוז מרז בשרות בתי הסוהר באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

1. לפני עתירה לביטול החלטה של המשיב מיום 22.12.2020 (להלן: "ההחלטה") שהורה, על הפסקה מנהלית של עבודות שירות שהוטלו על העותר במסגרת פסק דין מיום 24.02.2019 בעפ"ת 45249/04/18.
2. בפסק הדין, התקבל ערעורו של העותר על גזר הדין בפ"ל 4901/01/16 שהורה, על מאסר בפועל למשך 3 חודשים. ונקבע, כי העותר ירצה את עונש המאסר בעבודות שירות החל מיום 1.4.19 בהתאם לחוות דעת הממונה שמצא, כי העותר כשיר לריצוי המאסר בעבודות שירות.

רקע:

3. אין חולק, כי העותר נעדר מעבודתו במקום השמתו לריצוי עבודות השירות במרכז יום לקשיש "נחם" ומאוחר יותר, במקום שיבוצו החדש, ב"איחוד והצלה בית שמש". תחילה, ההיעדרויות היו למשך ימים בודדים ומאוחר יותר למשך שבועות ואף למשך 5 חודשים.
4. העותר, הוזמן לשיחות בירור בגין ההיעדרויות ובכל פעם, ניתנה לו הזדמנות לתקן את מחדליו. גם כאשר הוזרז כי אי התייצבותו תביא לזימונו לשימוע, לא השכיל העותר להתייצב לעבודה. יתירה מכך, ממועד שיחת בירור מיום 18.10.20 ועד מועד עד השימוע לא השתלב העותר בעבודה. בדומה לכך, ממועד השימוע עד מועד ההחלטה על ההפסקה המנהלית, נהג העותר ב'שב ואל תעשה' ולא התייצב לעבודה.
5. נימצא, כי שיחות בירור שנערכו במשך 6 חודשים, התראות והזדמנויות חוזרות ונשנות לעותר, למלא אחר ההוראות בביצוע עבודות השירות לא הועילו והשימוע, נערך ביום 11.1.20 (נספח ז' לתגובה). בסופו, הומלץ על הפסקת עבודות השירות של העותר וביום 22.12.20 ניתנה ההודעה של מפקד המחוז, על ההפסקה המנהלית. כפועל יוצא, ביום 23.12.20 ניתנה הוראה לעותר להתייצב לריצוי יתרת העונש במאסר, החל מיום 25.1.21 (נספח א' לעתירה).

טענות העותר:

6. את העתירה, הגיש העותר בעצמו וללא ייצוג. בהחלטתי מיום 10.1.21 נעתרתי לבקשתו למינוי עו"ד מהסניגוריה הציבורית לייצג את העותר בעתירה.
7. בעתירה נטען כי מחמת התפרצות נגיף הקורונה, נאלץ העותר להישאר בביתו על מנת לטפל בבנותיו. מצבו הכלכלי התדרדר מאז תחילת ביצוע עבודות השירות ומצב בריאותו בכי רע, והוא ניזקק לטיפול נפשי (מבלי שתמך זאת באסמכתאות). השמתו מאחורי סורג ובריה תדרדר עוד את מצבו ותרע את מצב בני משפחתו. לפיכך, ושעה שנותר לו לרצות חלק קטן מעונש המאסר ואף שהתקיים השימוע, וניתנו לו הזדמנויות לבצע את עבודות השירות, יש לקבל את העתירה ולבטל את ההחלטה.
8. בדיון בעתירה, בה היה לעותר ייצוג, טען בא כוחו לראשונה לפגיעה בזכות של העותר לייצוג בהליך השימוע. ב"כ העותר, לא חלק על כך שהודע לעותר על זכותו להיות מיוצג בשימוע (הזמנה לשימוע, נספח ו' לתגובה). אלא מאי, זכות זו נפגעה משלא הודע לו כי בידו לפנות לסניגוריה הציבורית לקבלת ייצוג. בנסבות אלו ונוכח מצבו הכלכלי הרעוע, נמנע ממנו הייצוג, מה שפגע בזכותו להתגונן כראוי בשימוע.
9. לפיכך, ביקש העותר כי תבוטל ההחלטה והוא יוזמן מחדש לשימוע בעת שיהיה מיוצג ע"י הסניגוריה הציבורית והפנה לאסמכתאות, לאחר הדיון.

טענות המשיב:

10. בתגובה לעתירה הוצגה השתלשלות העניינים, ממועד תחילת ריצוי העונש בעבודות שירות ועד לאחר השימוע. כך, באי מילוי הוראות של מעסיקו ובהיעדרויות מהעבודה למשך תקופות ארוכות. בהתנהלות זו, היה משום זלזול בהוראות הממונה מבלי שהעותר טרח ליצור קשר עם המפקח שנאלץ, לחפש אחריו שוב ושוב (בהפניה למסרונים, נספח לתגובה). העותר, אף סולק מהעבודה ע"י מעסיקו מחמת התנהגותו.
11. הנסיבות האישיות של העותר, נלקחו בחשבון בגזר הדין ומאחר יותר בפסק הדין בערעור ואין, בטענות לעניין מגפת הקורונה כל רלוונטיות למחדליו בביצוע העבודות, הרבה לפני פרוץ הקורונה.
12. לא נפל פגם כלשהו בהחלטת הממונה על עבודות השירות שהייתה סבירה ומתחייבת בהתאם להוראת סעיף 51 ט(א)(5) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ודין העתירה להידחות.
13. המשיב, דחה את טענות העותר בעניין פגם בהודעה על הזכות לייצוג. די בהודעת הממונה לעותר על זכותו להיות מיוצג בשימוע, ולא מוטלת עליו כל חובה להודיעו על אפשרות לייצוג מהסניגוריה הציבורית. מה עוד, שאין זכות מוקנית לייצוג זה.

דין והכרעה:

14. העותר, זנח במסגרת הדיון את טענותיו כפי שהובאו בעתירתו וטען רק בנוגע לפגיעה בזכות לייצוג בשימוע.
15. עם זאת ולמעלה מהצורך, בחנתי את הטענות בנוגע לנסיבות המשפחתיות בזיקה למגפת הקורונה ומצאתי, כי דין

להידחות.

16. העותר, לא מילא אחר הוראות המפקח כבר מתחילת תקופת עבודת השירות (ראו: נספח ז' לתגובה). הצורך לטפל בילדיו, גם בתקופת הקורונה, אין בו כדי לפטור את העותר מהתייצבות לעבודה. בפרט, שעה שלא נמצא כחולה מאומת מה שהיה מביא להשלמה של ימי ההיעדרות, אשר אינם באים במניין ימי עבודת השירות (עת"א (מחוזי ירושלים) 45190/05/20 **ערן שוורץ נ' מדינת ישראל** (4.06.20)) וכך גם לעניין שהייה בבידוד. ניחא, אילו נעדר העותר רק לתקופת בידוד, ולא כך בענייניו. ההיעדרויות מעבודה היו לתקופות ארוכות ואף הרבה לפני פרוץ מגפת הקורונה. שכן, התייצבותו לביצוע העבודות הייתה כבר ביום 1.4.19 ועד מועד ההחלטה, התייצב רק ל-69 ימי עבודה.

17. העותר, לא מילא אם כן אחר ההוראות וכשל, שוב ושוב בהזדמנויות שניתנו לו, לתקן את דרכיו. אין בידי העותר לקבוע את אופן ביצוע עבודות השירות. ברצותו, יתייצב וברצותו יעדר מעבודה. מה עוד, שהתנהלות זו, פגעה בטיב העבודות ובתכלית שיבוצו בהן, להביא גם תועלת לציבור (כמובא בשיחות הבירור).

18. בית המשפט לא שם עצמו "במקום גורמי המקצוע והרשות המוסמכת, ככל ששיקול דעתם אינו חורג קיצוני ממתחם הסבירות, ואין הוא ממיר את שיקול דעתם בשיקול דעתו שלו. היקף הביקורת השיפוטית עיקרו בבדיקת תקינות ההליך: האם החלטת הרשות נתקבלה ללא משום פנים, בלא הפליה, תוך שקילת השיקולים הרלבנטיים בתום לב וללא עירובם של שיקולים זרים" (רע"ב 7067/10 **איסר נסאסרה נ' שירות בתי הסוהר - מדינת ישראל**, פסקה 14 (4.11.2010)) והממונה, לא חרג ממתחם הסבירות בעניינו של העותר.

19. העותר אף הותרה, כי אי מילוי חובותיו יביא לזימונו לשימוע ועשוי, שיוחלט על הפסקת העבודות מבלי שנהג באחריות וביצע את העבודות כסדרן. כך מצינו בעניין תוצאות הפרת תנאי עבודות השירות ברע"ב 8430/09 **אברג'יל נ' מדינת ישראל** (3.01.2010) שקבע: "ריצוי העונש בעבודות שירות הינו פריבילגיה הניתנת בידו של הנידון ומהווה חלופה בעלת אופי שיקומי, תחת המאסר בפועל. נידון אשר התנהלותו מלמדת עליו כי אינו נוטל בשתי ידיו ברצינות ובאחריות את ביצוען של עבודות השירות מסתכן באבדן הפריבילגיה האמורה" (פסקה 11).

20. לאור האמור, לא נפל פגם בהחלטת הממונה הסבירה ואין הצדקה להתערב בה.

21. נותר לבחון, אם נפגעה הזכות של העותר לייצוג בשימוע.

22. בהזמנה לשימוע, הודע כי בידי העותר להיות מיוצג ובמסגרת השימוע, הודע לו על כך בשנית. על כך השיב העותר "אני יודע שיכולתי להתייצב עם עו"ד אבל אני יכול להסביר את עצמי" (סעיף 5 בגיליון השימוע, נספח ז').

23. תחילה יאמר, כי האסמכתא אליה היפנה העותר בעת"א 27768/07/19 **דורון צדוק נ' הממונה על עבודות שירות** (15.07.2019) אין בה קביעה בדבר החובה ליידע עותר על זכותו לייצוג ע"י הסניגוריה הציבורית. בדומה לכך בעת"א 2497/10/20 **שי ביטון נ' הממונה על עבודות שירות** (5.11.2020) שם, ניתנה לעותר הזדמנות חוזרת לשימוע מחמת נסיבות אישיות חריגות ולפנים משורת הדין.

24. היעדר ייצוג כשלעצמו, אין בו כדי לפסול את השימוע ובלבד, שניתנה לעותר האפשרות להיות מיוצג והודע לו על כך (עתא (מחוזי ירושלים) 61091-08-16 **יצחק ישראל וויזמן נ' מפקד מחוז מרכז, שירות בתי הסוהר**

(12.09.2012); רע"ב 2105/13 ווסאם ג'בארין נ' הממונה על עבודות השירות גוש צפון (24.3.2013).

25. לא זו אף זו. סעיף 18 לחוק הסניגוריה הציבורית, תשנ"ו-1995 בעניין 'הזכאות לייצוג', לא כולל זכאות לייצוג ע"י הסניגוריה הציבורית בהליכים בפני הממונה על עבודות השירות. מכאן, שלא עסקינן בזכות קנויה לייצוג ע"י הסניגוריה הציבורית, כי אם באפשרות לבקש ייצוג (עתא 43801/02/15 איציק בינאשוילי נ' הממונה על עבודות שירות, מפקדת גוש צפון (23.03.2015)).

26. לפיכך, לא נפל פגם בזימון לשימוע ובשימוע גופו, שעה שהעותר וויתר על הזכות לייצוג עליה, הודע לו. מה גם, שהעותר לא תלה את הוויתור בהיעדר מקור למימון הייצוג שכאמור, אינה מוקנה לו לפי חוק הסניגוריה הציבורית.

27. אשר על כן, העתירה נדחית.

בהתחשב בסמיכות הזמנים למועד ההתייצבות שנקבע בהחלטה, אני מורה כי מועד תחילת

ריצוי העונש ידחה בשבעה ימים מהמועד שנקבע בהחלטה.

עותק יישלח לצדדים.

**ניתן היום, ח' שבט תשפ"א, 21 ינואר 2021, בהעדר
הצדדים.**